

Vastine arviointikertomukseen 2024

Kuntakonserni

Tilinpäätös

Käyttötalouden toteutuminen sekä toiminnan järjestäminen tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla:

- *Ristijärven Vuokratalot Oy:n tulos on hyvä. Pieniä asuntoja voisi olla enemmänkin tarjolla.*
- *Osuuskunta Seniorisillan tulos on kehittynyt hyvään suuntaan. Virtaalan organisoitumista tulisi arvioida uudelleen.*

Kunnanhallitus:

Ristijärvellä monilta eri toimijoilla on tarjolla pieniä vuokra-asuntoja ja osa niistä on vapaana. Kunta tulee päivittämään verkkosivuilleen tiedon näistä paikallisista tarjoajista sekä ohjaamaan valtakunnallisten sivustojen pariin.

Kuntastrategialla asetetaan raamit omistajaohjaukselle konsernin suhteen, johon Virtaalan toiminnot kuuluvat. Uutta kuntastrategiaa aletaan työstämään syksyllä 2025.

Strategian toteutuminen

- *Kuntastrategia on toteutunut hyvin ja tavoitteet ja toteumat on avattu toimintakertomukseen hyvin*

Kunnanhallitus:

Vuoden 2026 talousarvio tehdään vuosien 2022–2026 strategian perusteella ja uusi strategia astuu voimaan vuodesta 2027 lähtien.

Tilintarkastaja:

Tilintarkastaja suosittelee päivittämään konserniohjeen, mikäli havaitaan muutostarpeita viime vuosina konserniin tulleiden rakennemuutosten vuoksi.

Kunnanhallitus:

Konserniohjetta tullaan päivittämään. Vuonna 2024 konsernista lakkautettiin yhtiötä ja vuonna 2025 tullaan perustamaan uusi yhtiö.

Yhteenveto:

Aiheuttaako Vanhaintukisäätiön taloudellinen tilanne kunnalle riskiä?

Kunnanhallitus:

Vanhaintukisäätiön suhteen on tunnistettu riskejä, jotka ovat mm. taloudellisia, toiminnallisia ja vahinkoriskejä. Mikäli toiminta lakkaisi, riskit olisivat kunnan kannalta taloudellisia ja toiminnallisia. Vanhaintukisäätiöltä saatujen tietojen mukaan nämä riskit eivät ole realisoitumassa tällä hetkellä, vaan vuoden 2024 tuloslaskelma on positiivinen.

Vastuualueiden toiminnan arviointi

Kunnanhallitus

Käyttötalouden toteutuminen:

- *Elinvoimapaalvelut: Vuodelle 2024 oli varattu määrärahaa markkinointisuunnitelmaan. Suunnitelman laatiminen on siirretty vuodelle 2025.*
- *Kunnan markkinointi ja mainonta erityisesti sosiaalisessa mediassa on parantunut huomattavasti vuoden aikana.*

Kunnanhallitus:

Markkinointisuunnitelman (kuntamarkkinointi) laatiminen on aloitettu sisäisenä työnä kesällä 2025 ja pyritään saamaan valmiiksi samana vuonna. Määrärahojen uudelleen kohdistamista konkreettisiin toimenpiteisiin ja työkaluihin sekä brändiin käsitellään syksyllä 2025. On myös mahdollista, että toimenpiteet siirtyvät vuodelle 2026 uuden elinvoimapäällikkö aloittaessa syksyllä 2025. Markkinointisuunnitelma pitää sisällään kuntamarkkinoinnin vuosikellon sosiaalisessa mediassa.

Valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet:

- *Työllisyyspalvelut: Työmarkkinatuen kuntaosuuden kustannukset ovat vähentyneet huomattavasti.*

Kunnanhallitus:

Työttömyyden kehityksessä on kausittaista vaihtelua ja se heijastelee yleistä työmarkkinatilannetta. Vuoden 2025 alusta Kainuu-Koillismaan työllisyysalue aloitti toimintansa lakimuutoksen myötä. Myös kuntien maksuosuudet muuttuivat. Palveluita Ristijärvellä tuottavat Paltamo, Suomussalmi ja Kajaani.

- *Hallintopalvelut: Nuorisovaltuuston, kuntalaisten ja luottamushenkilöiden yhteiset tilaisuudet. Yhtään tilaisuutta ei ole toteutunut.*

Kunnanhallitus:

Kunnanhallitus on nimennyt nuorisovaltuustolle edustajan, joka on toiminut myös 2024. Valtuusto valitsee edustajan lokakuun 2025 kokouksessa. Nuorisovaltuusto pyydetään tutustumaan kunnantalolle ja sen edustaja kutsutaan kunnanvaltuuston kokoukseen.

Sisäisen valvonnan suunnitelma ja riskien arviointi:

- *Koulukuljetusten sopimus oli allekirjoitettu puutteellisin tiedoin. Sopimuksia ei saa allekirjoittaa, jos kaikki dokumentit eivät ole kunnossa.*

Kunnanhallitus:

Asiaa on käsitelty päättäjien kesken eri toimielimissä, ja asianosaiset ovat olleet kuultavana tarkastuslautakunnassa.

Tilintarkastaja:

- *Tilintarkastaja suosittelee lisäämään toimivaltuuden perusteet kunnanhallituksen päätöksille ja viranhaltijapäätöksiin, jotta toimielin tai viranhaltija voi varmistua omasta toimivallastaan.*
- *Tilintarkastaja suosittelee, että esihenkilöt käyvät läpi säännöllisesti ja dokumentoidusti alaisilleen ja eri kustannuspaikoille maksettuja palkkoja, jotta voidaan varmistua siitä, että palkkaa on maksettu vain asianmukaisille palkansaajille.*

Kunnanhallitus:

Toimivaltuuden perusteet on pyritty lisäämään kaikkiin päätöksiin.

Henkilöstö- ja hallintopäällikkö käy läpi koko henkilöstön palkat kuukausittain.

Yhteenveto:

Yleisesti vaikuttaa siltä, että budjetoituja ja suunniteltuja asioita on siirretty tulevaisuuteen. Epäselväksi jäi missä päätettiin mm. markkinointisuunnitelman siirrosta vuodelle 2025. Talouden toteutuksen osalta vuosi 2024 oli onnistunut. Nuorisovaltuustoa tulee jatkossa aktivoida osallistumaan kunnan tilaisuuksiin. Koulukuljetusten kilpailutus epäonnistui vuonna 2024.

Kunnanhallitus:

Vuonna 2024–2025 on tullut henkilöstömuutoksia kunnanjohtajan, sivistyspäällikkö/rehtorin ja elinvoimapäällikön tehtävien osalta.

Sivistyspalvelut

Käyttötalouden toteutuminen ja toiminnan järjestäminen tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla:

- *Varhaiskasvatus: Todennäköisesti tunnuslukujen laskentaperuste on ollut erilainen eri vuosina ja tämä vaikeuttaa kustannusten vertailua.*
- *Perusopetus: Toimintakertomuksen mukaan perusopetuksen johtamisessa ja toiminnassa on ollut puutteita ja kehitettävää löytyy paljon.*
- *Kerhotoiminta ja ap/ip-toiminta: Kerhotoimintaa vaikuttaa olevan runsaasti tarjolla ja osallistujia on.*

Kunnanhallitus:

Varhaiskasvatuksen tunnuslukujen laskentaperusteiden erilaisuus aiheuttamat haasteet kustannusten vertailulle on tunnistettu. Rakenteisiin, todellisiin kustannuseriin ja rahan kanavointiin kiinnitetään jatkossa tarkempaa huomiota ja eri toimintakausien vertailun validiteettia pyritään parantamaan.

Perusopetuksen haasteet on tunnistettu. Selvitys nykytilasta, toimenpiteet ja korjaavat prosessit on käynnistetty vuonna 2025 ja kehitystyö jatkuu.

Kerhotoimintaa pyritään tarjoamaan runsaasti lapsille ja nuorille.

Sisäisen valvonnan suunnitelma ja riskien arviointi:

- *Koulukuljetuksen kilpailutuksen epäonnistuminen aiheutti huomattavaa epävarmuutta kuljetusten sujuvuudesta.*

Kunnanhallitus:

Koulukuljetuksiin liittyvien haasteiden tuottama epävarmuus on tiedostettu ja sitä on käsitelty eri toimielimissä. Koulukuljetusten järjestämiseen kiinnitetään tulevaisuudessa huomiota ja koulukuljetukset tarkastellaan perusteellisesti läpi ennen seuraavaa kilpailutusta.

Strategian toteutuminen ja talouden sopeuttamissuunnitelman toimet:

- *Puhtaanapidon palvelut tuotetaan SOL Palvelut Oy:ltä ja ateriapalvelut Vireko Oy:ltä. Saatujen tietojen mukaan ateriapalveluiden laadussa on parannettavaa.*
- *Varhaiskasvatus: Vuoropäivähoidon ja kesäsulun ajan palvelun osto Paltamon kunnalta.*

Kunnanhallitus:

Ateriapalvelut tuotetaan Vireko Oy:n toimesta. Palautetta ateriapalveluiden laatuun liittyen on tullut ja palautetta on ohjattu eteenpäin Vireko Oy:lle. Vireko Oy on antanut talvella 2025 palautetta sivistyspalveluihin, että he eivät ole saaneet edeltävänä vuonna palautetta ateriapalveluihin liittyen. Perusopetuksessa huoltajille on jaettu linkkejä kyselyihin keväällä 2025, joista tuleva palaute ohjautuu suoraan Vireko Oy:lle. Sivistyspäällikkö on myös pyytänyt Vireko Oy:ltä erillistä kyselyä ateriapalveluiden laatuun liittyen erityisesti Ristijärven esi- ja perusopetusta.

Varhaiskasvatuksen vuoropäivähoidon ja kesäsulun ajan palvelujen osto Paltamon kunnalta on käsitelty kunnanhallituksessa kokouksessaan 2024 (Khall § 22 67/00.02.01/2024) sekä vuonna 2025 (Khall § 58 102/00.02.01/2025). Päätös kesäsulusta perustuu hyvin vähäiseen lapsi määrään sulun aikana, henkilöstötilanteella sekä hoidon järjestämisen kustannusvaikutuksilla.

Yhteenveto:

Vuoden 2024 toimintakertomuksessa ei ole avattu olennaisten taloudellisten sopeuttamistoimien myötä tehtyjä ulkoistuksia ja niiden kustannusvaikutuksia. Kuinka toiminta on toteutunut ja kuinka toimintaa kehitetään? Miten näiden päätösten kustannusvaikutukset ovat toteutuneet? Jatkossa toimintakertomukseen tulee avata tehtyjen päätösten kustannusvaikutukset.

Kunnanhallitus:

Henkilöstön muutoksista johtuen taloudellisten sopeuttamistoimien toiminnan arviointi on ollut haastavaa toimintakertomukseen. Taloudellisten sopeuttamistoimien vaikutuksia pyritään tunnistamaan, arvioimaan ja tekemään kehittämistoimia. Toimintakertomukseen avataan jatkossa tarkemmin päätösten kustannusvaikutuksia. Sivistystoimen prosesseja, sisäistä raportointia, seuranta ja tiedonhallintaa on strukturoitu ja kehitetty.

Tekniset palvelut

Käyttötalouden toteutuminen ja toiminnan järjestäminen tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla:

- *Hinku-toiminta on alkanut kunnassa hyvin.*

Kunnanhallitus:

Hinku-toiminta etenee kunnassa. KETS-sopimus katkolla, uusi JETS-sopimus (julkisen alan energiatehokkuussopimus) 2026–2035.

Valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet:

- *Luvattomia rakennuksia ei ole saatu verotuksen piiriin.*

Kunnanhallitus:

Resurssit eivät riitä tällä hetkellä selvitystyöhön. Selvitystyö ostopalveluna tai palkkaamalla lisähenkilö. Rakennustarkastuksessa tapahtuu muutoksia vuoden 2026 aikana ja toiveena on saada sitä kautta apua selvitystyöhön.

Toiminnan järjestäminen tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla:

- *Miten teknisen päällikön sijaisjärjestely on hoidettu?*

Kunnanhallitus:

Sijaisena toimii tuleva elinvoimapäällikkö, kun hallintosääntöä on päivitetty.

Strategian toteutuminen ja talouden sopeuttamissuunnitelman toimet:

- *Sopeuttamistoimenpiteissä mainitut toimenpiteet eivät ole toteutuneet vuonna 2024, esimerkiksi Willa Wanhana ja Unikonta myynti.*

Kunnanhallitus:

Willa Wanhasta on valmiina myyntikuvat, tonttiehdotus ja arviokirja (käyvän markkina-arvon määrittäminen). Unikonta on käyty myyntineuvotteluja, mutta ne eivät ole johtaneet toivottuun tulokseen. Unikonta on myös teetetty arviokirja. Kohteet laitetaan myyntiin.

Tarkastuslautakunnan yhteenveto:

Toimenpiteitä on tehty energiatehokkuuden parantamiseksi.

Kunnanhallitus:

Kiinteistöjen osalta energiatehokkuutta tarkastellaan osana normaaleja rakennuksen elinkaareen kuuluvia korjauksia ja peruseräparannuksia.